

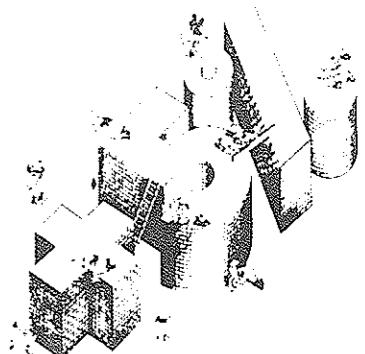
PIONIR

glasilo kolektiva gip pionir novo mesto

Leto XXVII

julij 1993

številka 2/241

JANI GABRIJELČIČ JE DOKTORIRAL

Naš dolgoletni sodelavec Jani Gabrijelčič, je v juliju, na ekonomski poslovni fakulteti v Mariboru, uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo in si tako pridobil akademski naslov – doktor znanosti.

Ponosni smo še toliko bolj, ker je to na Dolenjskem prvi doktorski naslov s področja ekonomskih znanosti.

Jani Gabrijelčič, je tako v Pionirju, kjer je direktor službe za organizacijo in razvoj, kot tudi v mnogih slovenskih in tujih šolskih in drugih ustanovah, znan kot avtor projekta Pionireka – projekta v katerem imata prednostno mesto razvoj in kakovost dela.

V doktorski disertaciji z naslovom »Organizacijski razvoj kot vir nevidnega kapitala sodobnega podjetja«, je opredelil osnove na katerih je zgrajen sodoben organizacijski razvoj, njegovo vsebino in uporabnost. Dognanja v nalogi, kjer vidi kot izhodišče za ustvarjalnost predvsem človeka in njegovo potencialno ustvarjalno sposobnost, nenehno učenje, izobraževanje, dopolnjevanje in obnavljanje

znanja, prilagajanje spremembam, so po mnogih ocenah pomemben dosežek, ne le za avtorja, temveč tudi za naše podjetje in ekonomsko stroko naspoln.

Doktorska disertacija je nastajala v Pionirju in v bistvu za Pionir. O programu Pionireke, katemu je avtor namenil posebno pozornost je bilo v našem glasilu že precej napisanega; o ostalih zanimivih spoznanjih kot so: sproščanje nevidnega kapitala sodobnega podjetja, ravnanje z delovnim časom, o zanimivih grafičnih prikazih sproščanja človeških sposobnosti, pa bomo še pisali.

Prav pa bi bilo, da bi Gabrijelčičeve doktorsko disertacijo objavili v celoti, kajti le s tem bi dosegli pravi namen; da bi se semena zasejana v teoriji razrasla v praksu in rodila plodno žetev.

Novemu doktorju znanosti, ki je med drugim tudi glavni urednik našega glasila, iskreno čestitamo.

Uredništvo

KAKO LASTNINI PIONIR?

V podjetju nadaljujemo s pripravami za njegovo lastninsko preoblikovanje. Vsak dan je možno prebrati kakšen članek oziroma komentar na to temo. Večina piscev kritizira Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij, kakšnih novih pametnih rešitev pa ne ponujajo. Nekateri pisci se očitno bojijo kapitala tujcev, kot da Slovenija ne bi potrebovala svežega denarja, ki ga sama nima. Španskega hotelskega uslužbenca prav nič ne skrbi, da je hotel, v katerem je zaposlen, last npr. nemškega kapitalista, zadovoljen je, da ima stalno zaposlitev in solidno plačo. Pisci pogosto kritizirajo zakon, ki razdelitvijo in notranjim odkupom delnic uvaja množično delničarstvo in navajajo, da mali delničarji ne bodo skrbeli za uspešno poslovanje podjetja, ampak predvsem za svoje plače. Ta očitek verjetno drži, vendar pa se je zakonodajalec z zadnjimi spremembami zakona odločil zaposlenim še olajšati lastninjenje podjetij.

Po novem je namreč pri notranjem odkupu povečan popust na nominalno vrednost delnic, ki sedaj znaša 50%. Podjetje lahko opravi interno razdelitev in notranji odkup delnic tudi na podlagi potrdil, ki jih podjetje lahko izda zaposlenim delavcem na podlagi neizplačanega dela neto osnovnih osebnih dohodkov, znižanih do ravni, ki jo določajo kolektivne pogodbe dejavnosti, za čas od sprejema kolektivne pogodbe do 1. januarja 1993.

Podjetje lahko izračuna vrednost svojega družbenega kapitala tudi na podlagi cenitve pooblaščenih cenilcev. Računa se, da bo tako izračunana vrednost podjetja nižja od cenitve po metodi neto vrednosti sredstev, ki je bila prej predpisana kot obvezna in da je ta cenitev bolj ugodna za upravičence notranjega odkupa delnic.

Zakonodajalec je tudi znižal minimalno mejo za dokapitalizacijo na 10% obstoječega lastniškega kapitala. Zakon po novem pri interni razdelitev delnic in notranjem odkupu popolnoma izenačuje zaposlene, bivše zaposlene in upokojence v podjetju in zaposlene, bivše zaposlene in upokojence delniških družb, ki so v lasti podjetja. Zaposleni v delniških družbah podjetja lastnino podjetje enako kot zaposleni v podjetju.

Kako razmišljajo v drugih podjetjih? Predvsem razmišljajo o naslednji kombinaciji načinov lastninskog preoblikovanja: interna razdelitev delnic (do 20% družbenega kapitala), notranji odkup delnic (do 20% družbenega kapitala), večanje lastniškega kapitala – dokapitalizacija z izdajo dodatnih delnic (po zakonu najmanj 10% obstoječega lastniškega kapitala podjetja), in pa seveda prenos navadnih delnic na sklade.

Ko bodo v podjetju opravljene vse cenitve in izračuni in bo pripravljen program lastninskog preoblikovanja, bo moralo podjetje javno pozvati vse zaposlene, bivše zaposlene in upokojence podjetja in njegovih delniških družb, da lahko zamenjajo lastniške certifikate, ki jim jih bo dala država in potrdila za neizplačane plače za delnice podjetja in da lahko sodelujejo pri notranjem odkupu podjetja. **Delnice, ki bodo razdeljene upravičencem po interni razdelitvi so neprenosljive dve leti od njihove izdaje, razen z dedovanjem.** Pri notranjem odkupu pa lahko upravičenci kupijo delnice s 50% popustom in možnostjo obročnega odpeljevanja. Delnice iz naslova notranjega odkupa so navadne, imenske, dajejo pravico do upravljanja podjetja, do dividende, so neprenosljive izven programa notranjega odkupa za čas trajanja programa notranjega odkupa, razen z dedovanjem. So pa prenosljive v programu notranjega odkupa med udeležencem programa notranjega odkupa. To praktično pomeni, da bo upravičenec, ki bo imel željo in denar, lahko odkupil te delnice od drugih upravičencev, to pa so zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci podjetja in njegovih delniških družb.

S tem v zvezi se v podjetju postavlja več vprašanj. **Kdaj izpeljati lastninsko preoblikovanje?** Menim, da čimprej, vendar smo vezani na dokončanje revizijskega postopka Službe družbenega knjigovodstva.

Drugo vprašanje je, na osnovi katere vrednosti podjetja se je smiselno preoblikovati. **Menim, da se je smiselno lastniniti na podlagi najniže izračunane vrednosti podjetja.**

Kakšna so potrebna sredstva za izvedbo delavskega odkupa? Tu bo problem. Ocenjujem namreč, da bo višina družbenega kapitala na zaposlenega delavca v primerjavi s prejemki delavcev velika.

Kako zagotoviti sredstva za odkup podjetja? Tu bo problem. Gleda na pričakovano donosnost podjetja in glede na pričakovane denarne tokove v podjetju je vprašljivo, kakšna bo dejanska sposobnost podjetja, da izplača višje stroške dela, katerih del bi bil namejen za odkup podjetja. Prav tako je vprašljivo, če podjetje lahko

računa z drugimi dohodki oziroma prihranki zaposlenih. Zato je po mojem mnenju pametno razmišljati o vključitvi drugih pravnih in fizičnih oseb v lastninjenje podjetja, ki naj bi bili v začetku strateški investitorji, po odkupu lastniki delnic, vključevali pa bi jih na podlagi večanja lastniškega kapitala z izdajo novih delnic, ki bi jih podjetje strateškim investitorjem, ki jih mora seveda prej poiskati, prodalo po načinu prodaje delnic s povabilom za zbiranje ponudb. Prednost tega načina lastninjenja podjetja je predvsem ta, da kupnina za prodane delnice ostane v podjetju.

Menim, da bi moralo podjetje iz procesa lastninjenja izločiti vse objekte, osnovna sredstva in opremo, ki jih ne potrebuje oz. ki ne prinašajo dohodka in tudi na ta način znižati vrednost družbenega kapitala, ki ga bomo odkupovali. To se lahko v okviru programa lastninjenja izvrši z brezplačnimi prenosi.

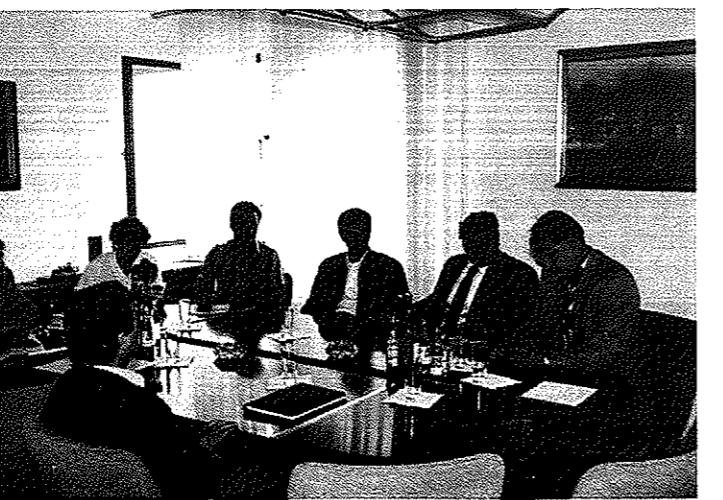
Marko Svetina

»PIONIR« bo obnavljal in dogradil cerkev v Žužemberku

22. julija sta dekan žužemberškega župnišča in pomočnik generalnega direktorja GIP »PIONIR« za marketing Milan Čampa, podpisala pogodbo o obnovi, v drugi svetovni vojni porušene, župne cerkev sv. Mohorja in Fortunata na griču nad Žužemberkom, ki letos praznuje 500-letnico fare.

Z deli bodo Pionirjevi gradinci pričeli že drugega avgusta, doslej pa so sami krajani že opravili večino pripravljalnih del. Gradnja naj bi bila končana konec maja prihodnje leto, celotna investicija z zunanjimi deli vred pa zaključena dober mesec kasneje. Pogodba, po kateri bo Pionir obnovil ruševino, poleg cerkve pa sezidal tudi manjše župnišče – nekoč je bila to velika dvonadstropna stavba, je vredna dva milijona nemških mark. Ponudnikov za gradnjo je bilo več, najboljši pa je bil ravno Pionir, ki se je v skromni povojni tovrstni zidavi pridobil nekaj izkušenj, saj je pred leti sezidal novo cerkev v ljubljanskih Mostah in na Reki. Da je

Stane Galic

Po besedah Milana Čampe na podpisu pogodbe, je tako kot vse doslej, tudi ta pogodba za nas vse še kako obvezujoča za potrditev našega uveljavljanja na področju izgradnje tovrstnih objektov.

V Rusijo po 22 MIO dollarjev

13. julija smo bili v prostorih Pionirjevega generalnega direktorja priča dogodku, kakršnih si še želimo. S celjsko Kovinotehno smo namreč podpisali pogodbo o gradnji večnamenske bolnišnice v Pitjahu v Rusiji.

Pionir naj bi po pogodbi opravil skoraj 22 milijonov dollarjev vredna gradbena in instalacijska dela, katera bo v treh letih opravilo 260 nasih delavcev. Zacetek gradnje je predviden za letošnji oktober, bolnišnica pa naj bi bila predana investitorju konec leta 1996. Zgrajena bo po projektih našega projektičnega biroja, ki je to delo opravil že lani. Bolnišnica v Zahodnosibirskem mestu Pitjah bo imela 28 tisoč kvadratnih metrov površine v šestih etažah in 270 postelj. Projekt, ki je zelo zahteven, tako zaradi vremenskih in drugih posebnosti ruskega področja, kot zaradi slabe organiziranosti glavnega investitorja – Juganskneftegaza iz mesta Neftejugansk v Rusiji. Projekt je do podpisa pogodbe uspesno pripeljala voditeljica projekta inž. Irena Gostiša-Benčina. Pomembno vlogo pri tem pa je pripisati tudi lani odpetu predstavnemu v Moskvi, ki skrbi za pridobitev del in za lažji nastop Pionirja na tržiščih držav nekdanje Sovjetske zveze.

Stane Galic

Gradimo v daljni Sibiriji

Pionir je v letu 1991 podpisal pogodbo z Metalko iz Ljubljane za izvedbo gradbeno-obrtniških del na dveh objektih v Sibirskem mestu Krasnojarsk in sicer za gradnjo 18 etažne stanovanjske stolnice ter rekonstrukcije tovarne za predelavo zlata in zlahtnih kovin.

Krasnojarsk je mesto, ki ima nekaj več kot milijon prebivalcev in nekaj sto tovarniških dimnikov. Je glavno mesto pokrajine »Krasnojarski kraj«, ki se razteza od meje z Mongolijo na jugu do ledene morje na severu, velika pa je približno toliko kot Evropa. Zimske temperature v pokrajini se na severu spustijo tudi pod -65°C, poletne na jugu pa so včasih tudi višje od +40°C.

Krasnojarsk leži približno 4000 km vzhodno od Moskve, sicer pa se tu razdalje med mestni merijo v kilometrih ampak v času, ki ga potnik prebije v letalu med poletom. Polet iz Moskve do Krasnojarska traja 5 ur, svoje pa naredi še časovna razlika, ki znaša 4 ure od moskovskega časa oz. 6 ur od časa pri nas v Sloveniji.

Mesto leži ob eni najdaljših rek na svetu, več kot 3000 km dolgem vlečetoku Jenisej, ki je tudi glavna prometna povezava med severnimi predeli pokrajine predvsem poleti, ko ni zamrznjen. Po Jeniseju vozijo velike tovorne ladje, ki prevažajo nakopano rudo iz najsevernejših predelov Sibirije do tovarn za predelavo v Krasnojarsku. Tudi za »našo« tovarno rudo z visokim odstotkom niklja, kroma in bakra nakopljeno v okolici mesta Norilsk na severu, po predelavi pa ostane kot stranski produkt zlato, ki ga pošiljajo v Krasnojarsk, kjer bodo iz njega, po dograditvi tovarne, spretne roke mojstrov naredile najrazličnejši dragoceni nakit.

Glavni investitor gradnje obeh objektov je »Norilski zavod barvastih kovin« iz Norilska, mi pa dela izvajamo pod »taktirko« Metalke Commerce, ki je podpisala z investitorjem glavno pogodbo o izvedbi vseh del na obeh objektih.

izredno natančna organizacija dela v Sloveniji, saj je potrebno ves material poslati na pot, dolgo 8000 km, vsaj dva meseca pred vgradnjo. Za vodenje marketinških dejavnosti je zadolžen v marketingu – tuji trg Vladimir Jerele, za obrtniška dela skrbijo Zvone Kebe, operativno koordinacijo vodi Dušan Zrimšek iz TEG GO Ljubljana. Vsa te dela v Sloveniji pa vodi in koordinira vodja projekta inž. Miro Benčina iz Inženiringa.

Izvedba del je bila zaupana TEG-u gradbena operativa Ljubljana, pri gradnji pa so udeležene še ostale enote oz. službe iz sistema Pionir (Togrel, MENG, MKO, Keramika, Marketing, itd.). Seveda brez izredno požrtvovalne ekipe na obeh gradbiščih v daljni Sibiriji delo ne bi bilo opravljeno tako kot si želimo. Vodja enote Krasno-

Vladimir Jerele

Stanovanjska stolnica v Krasnojarsku je petnajst nadstropni objekt evropskega formata. Uporabniki naj bi ga začeli koristiti že jeseni leta.

Gradnja poslovno trgovskega centra Novi trg se zaključuje

O gradnji poslovno trgovskega centra Novi trg v Novem mestu smo poročali v lanskem letu. Poročali smo o težavah, ki so spremljale načrtovanje in prodajo tega pomembnega kompleksa, ki bo vsekakor vplival na bodoči poslovni utrip v našem mestu.

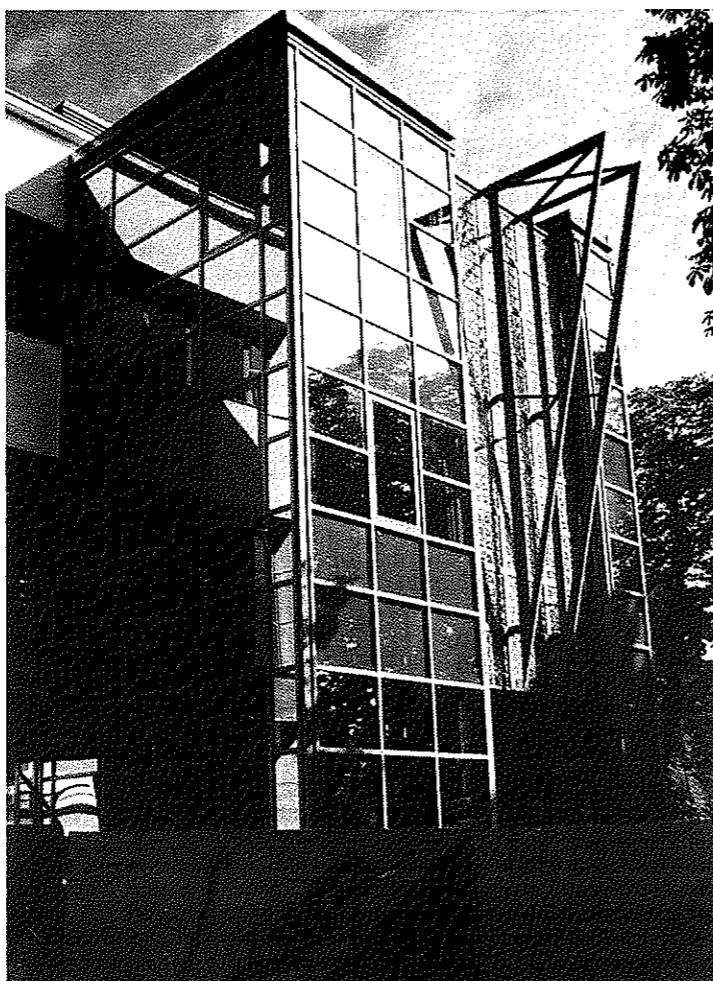
Vodstvo projekta želi s tem člankom seznaniti javnost in pionirjev kolektiv o uspehih, ki smo jih kljub zaostrenim gospodarskim razmeram dosegli in s cilji, ki pomenijo tudi končno predajo vseh objektov v uporabo, ter izpolnitve obveznosti do naših partnerjev in kupcev, ki so v izgradnjo vložili finančna sredstva in računajo, da bodo njihova vlaganja dala pričakovane ekonomske koristi.

Znano je, da so makro ekonomske in politične spremembe v letih 1990, 1991 in 1992 bistveno vplivale na prvotno programsko zasnovano projektu Novi trg. Posledično to pomeni, da je Pionir, če je želel v doglednem času zaključiti projekt, moral odstopiti od osnovnega koncepta, predvsem od izgradnje in prodaje BLAGOVNICE za enega kupca. Globalne, programske in zato nove projektne rešitve pa so bile nujne tudi pri poštem priziku, poslovno trgovskem objektu »B«, parkirni hiši, zakloniščih in zunanjih ureditvi. Vse te bistvene spremembe so zaposlike v letu 1991 in 1992 predvsem vodstvo projekta in projektante, v izvajaju del pa je to seveda pomenilo precejšnji časovni zamik. Nerasumevanje občanov, godnjanje in razni pomisliki, tudi znotraj podjetja, predvsem pa kupcev je ustvarilo mučno delovno vzdružje, ki pa vendar ni vzel volje in optimizma vsem tistim, ki smo pri načrtovanju in izgradnji sodelovali in trdno upali v uspešen zaključek projekta.

Vzopredno z gradnjo prizidka PTT smo gradili poslovne prostore zavarovalnice Triglav, ki je odkupila tudi del površine v blagovnici. Naj omenim, da bodo poslovni prostori za tega zahtevnega kupca zgrajeni še v mesecu juliju.

Poseben problem je predstavljala gradnja parkirne hiše, saj je temeljenje le-te tangiralo stabilnost obstoječe PTT stavbe.

Skuaj s strokovniki ZRMK smo ta problem uspešno in racionalno rešili. Pospešitev del v jeseni je omogočilo izgradnjo parkirne hiše do konca leta 1992. Del parkirnih površin v kletnih etažah je odpran pošti in zavarovalnici kot dopolnitve njihovih dejavnosti. Tudi projekt parkirne hiše je s ciljem racionalizacije in prilagoditve doživel spremembo. S projektom instalacij in opreme za avtomatsko vodenje in obračun parkirnine v parkirni hiši ter naročnikom le-te pri avstrijski firmi se

Pročelje poslovno trgovskega objekta »B« kaže končni arhitektonski videz.

približuje h koncu, izgradnja in predaja v funkcijo nepogrešljivi del trga – podzemna parkirišča. V mesecu avgustu bo projekt že poiskusno obratoval.

Specifični pristop k načrtovanju in izgradnji je zahteval poslovno trgovski, gostinski in uslužnostni objekt »B«, katerega nosilec investitorstva je Pionir od vsega začetka načrtovanja kareja »L«.

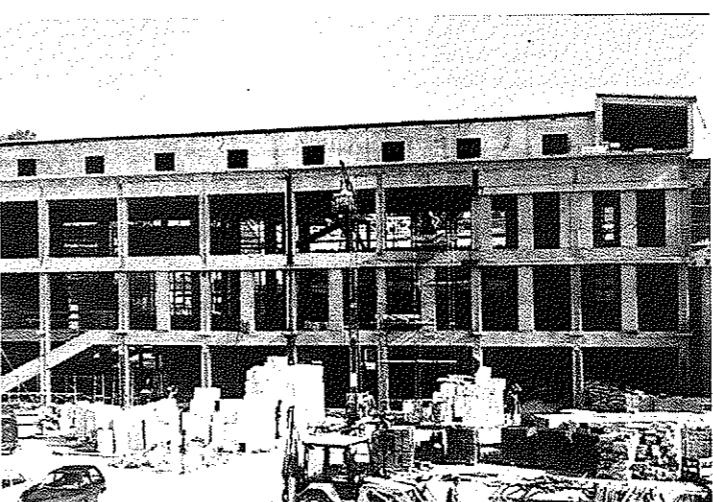
Osnovni koncept po večjih poslovnih površinah se je moral prilagoditi ekonomski stvarnosti in možnostim prodaje manjših lokalov individualnim kupcem. V kletni etaži smo namesto zaklonišča predvideli nočni lokal. Dostopnost etaže C (1. nadstropje) iz platoa trga preko dodatnega zunanjega stopnišča je znatno povečala zunimanje kupcev. Odločitev za to projektno rešitev se je izkazala za komercialno zelo ugodno in prodaja »B« objekta je stekla na jesen 1992 in v začetku leta 1993.

Raznovrstnost kupcev, privatnega kot družbenega sektorja, različnost njihovih programskih zahtev, finančnih možnosti, rokov idr. je od vodstva projekta zahtevala prilagajanje projekta njihovim zahtevam tudi v času gradnje. Z nekaj stavki ni mogoče opisati vseh postopkov in aktivnosti, ki so bili nujni, da smo objekt konec prejšnjega

meseca dogradili do IV. gradbene faze, opravili tehnični pregled in omogočili primopredaj. Vendar objekt je tu, arhitektonsko ugodno ocenjen, kupci pa že hitjo s finalizacijo, zato menimo, da bo novi trgovski objekt zaživel v nekaj mesecih.

In končno je tu še objekt, ki smo ga do III. gradbene faze zgradili že jeseni 1991 – blagovnica Emone – Dolenjke.

Kljud maksimalnemu angažiranju vodstva podjetja in projekta, marketinga in drugih, prodaje blagovnice po prvotnem projektu nismo uspeli realizirati. Odločitev o spremembah program in prilagoditev možnostim trga je bila nujna. Še toliko bolj, ker so bila v preteklih letih (od 1980 dalje) ravno tu na tem objektu angažirana velika finančna vlaganja. Trgovsko podjetje Dolenjka je bila zainteresirana le za nakup spodnje etaže za samoposredbo, kjer naj bi po prvotnem programu delovala tudi manjša pekarna. Na jesen 1992 smo objekt blagovnice, ki smo ga preimenovali v poslovno trgovski objekt »A« po novi idejni zasnovi ponudili slovenskemu trgu. Možnosti nakupa manjših lokalov trgovske, gostinske in uslužnostnih dejavnosti so pritegnile kupce in prodaja je stekla. Vendar je odstop

Blagovnica kot osrednji objekt Novega trga, je doživila nekaj programskih sprememb, zato smo jo preimenovali v poslovni objekt »A«. Gradnja in predaja kupecem bo zaključena v letu 1993.

od osnovnega projekta po katerem je bila blagovnica že zgrajena do III. gradbene faze terjal od vodstva projekta in projektantov dodatne napore pri usklajevanju, doprojektirjanju in rekonstrukciji že zgrajenega.

Projektna dokumentacija PGD je bila izdelana pretekel mesec. Tako smo začeli z organizacijskimi pripravami in zaprosili za dopolnilno gradbeno dovoljenje. Pričakujemo, da bodo vsi sodelujoči dejavniki, predvsem pa gradbena operativa sledili zastavljenemu cilju in objekti dogradili do IV. gradbene faze v mesecu septembru. Za nekatere kupce pa bo potrebno objekt doograditi do finalne faze in jim omogočiti pričetek obratovanja že na jesen 1993. (Dolenjka, Dolenjske pekarni, Mladinska knjiga).

Projekt Novi trg se kljub vsem spremembam, kritikam, omahanjem in lajčnim pobudam, tudi iz strokovnih krogov, uspešno približuje koncu.

Upati je, da bo Pionir, kot nosilec mestne investicije – gradnje za trg kareja »L« Novi trg – potem, ko ga bo predal v uporabo občanom, turistom in poslovnežem, le doživel realno vrednotenje in ne nazadnjewww priznanje realizatorjem projekta, ki so nekaj let vlagali svoje znanje, izkušnje in požrtvovalnost za boljši jutri nas vseh v našem mestu.

Miha Kastelec

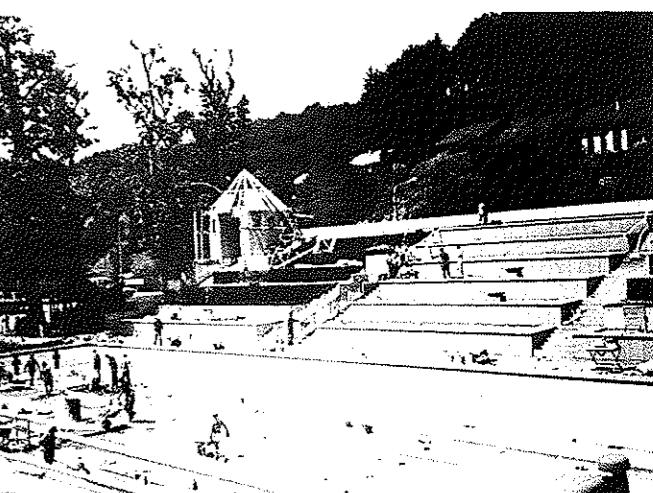

Prizidek pošti je bil dogražen v letu 1992. V njem od pomladi dalje že obratuje nova telefonska centrala.

Kopališče v treh mesecih

Temeljna enota gradbeništva iz Krškega Toplice pri Izlakah v rekordnih treh mesecih zgradila letno kopališče, ki lahko sprejme dva tisoč kopalcev. Na njem je tudi najdaljši tobogan v Sloveniji, ki meri 106 metrov. Svetčano pa so ga otvorili 16. julija. Delavei Krškega Pionirja, ki jih je vodil Branko Butković, so zgradili nove vodne površine, del že obstoječih pa obnovili. Vrednost teh del, ki predstavljajo le prvo fazo 30.000 mil DEM vredne naložbe, je ocenjena na 5.5 mil DEM. Medijske Toplice imajo v načrtu še izgradnjo 500 kvadratnih metrov velikega pokritega bazena, ter širitev hotela in apartmajev, s čimer bi povečali svoje zmogljivosti iz sedanjih 65 na 240. Investicijo naj bi nadaljevali že oktobra, to sezono pa pričakujejo 70.000 kopalcev, saj bodo vozili kopalce celo iz Ljubljane, kopanje pa bo mogoče vse do 23. ure zvečer.

Stane Galic

Plavalni bazen, ki ustreza tudi tekmovalnim zahtevam v fazi polaganja talne keramike.

Delali smo na višini 90 m

Delati na višini 90 m zahteva še posebno pozornega in strokovnega delavca. Občutek delati tako visoko, prav gotovo ni nič kaj prijeten.

Kompleks Novi trg dobiva končno podobo.

Celija ter z močno nevihto z burjo tik pred koncem del. Z vključitvijo v to delo, katerega je pogodbeno prevzela firma EFK Videm, d.o.o. in potem od njega odstopila, smo si pri investitorju še bolj utrdili ugled resnega in kvalitetnega izvajalca.

Franc Berlan

5

Pionirjeva »okrogla miza«

Vsled številnih klicev in vprašanj Pionirjevih delavcev na naše uredništvo glede stanja in prihodnosti Pionirja in zaposlenih, je 1. junija 1993 generalni direktor Jože Peterlin sklical tiskovno konferenco pod naslovom »Pionirjeva okrogla miza«. Z namenom neposredne izmenjave informacij, smo naključno izbrali šest naših delavcev iz različnih delovnih enot. Na njihova zastavljenja vprašanja so poleg generalnega direktora odgovarjali še nekateri člani vodstva podjetja in predsednik sindikata.

DRAGO KLENović,
MKI d.d.

Kako se bo podjetje organiziralo, da bo tudi v bodoče zagotavljalo zaposlitev in s tem socialno varnost za vse delavce in kako bo z delavci, predvsem tujimi, če to ne bo možno?

JOŽE PETERLIN, generalni direktor

Enota MKI se je organizirala v delniško družbo in ne bo spreminjala svoje oblike, ker je organizirana tako, da je že sedaj sposobna uspešnega nastopa na trgu. Ravno enota MKI, ki se je do sedaj že dostikrat izkazala s kvalitetnim delom in strokovnim pristopom, bila uspešna pri pridobitvi pomembnih in večjih poslov, kot npr. za REVOZ in KRKO, ima velike perspektive na trgu in ni razlogov za bojanje, da bi se enota moralna krčiti.

JOŽE PETERLIN, generalni direktor

Ugotovitev je pravilna in za podjetje precej boleča. Dve leti nazaj smo peljali postopke trajnih presežnih delavcev, preko 100 smo jih razrešili z odpisnimi, žal pa smo bili proti naši volji priča neželenemu odhodu

MARJAN ZUPANC, pomočnik generalnega direktora za specializirane programe

Na področju organiziranosti ni potrebnih bistvenih sprememb, interesantno bo le še vprašanje

lastninjenja, za kar bo izdelan projekt na nivoju krovnega delavca zaradi vojnih razmer v sosednjih republikah. Izpad te delovne sile smo prisiljeni reševati z najemanjem kooperantov, čeprav se zavedamo, da to ni ekvivalentna zamenjava za »nase« delavce.

Trajnejše rešitve pa poskušamo najti s sodelovanjem Zavoda za zaposlovanje in skozi stipendiranje.

MARKO SVETINA, direktor kadrovsko pravne službe

Vzrok za pomanjkanje gradbene delovne sile je več, na katere pa lahko znotraj podjetja le malo vplivamo.

Poklic gradbenega delavca ni interesantan zaradi težkih pogojev dela in nizke cene dela, zato, kljub velikemu številu iskalcev zaposlitve, nismo uspešni pri pridobivanju gradbenih profilkov, niti za takojšnje zaposlovanje, niti za štipendiranje.

Spoznati bomo morali in se sprizniti z delovanjem trga delovne sile in skozi politiko nagrajevanja ustrezno vrednotiti delo gradbenega delavca.

RUDI FABJAN,
TEG Novo mesto

Kakšna je strategija vodstva podjetja na področju zaposlovanja oz. ohranitve števila proizvodnih delavcev – gradbenih profilkov, kajsi zaposlovanje kooperantov negativno vpliva na razpoloženje lastnih delavcev, kvaliteta njihovega dela in storilnost sta na zelo nizkem nivoju, ogrožen je skozi leta ustvarjen image podjetja?

JOŽE PETERLIN, generalni direktor

V enoti ugotavljajo, da vlada med delavci apatija in nezainteresiranost. Vzroki, ki takšno stanje povzročajo so: odhajanje »dobrih« delavcev, stopicanje vodilnih na mestu, češ, da oklevajo zaradi pričakovane lastninjenja, nedefinirani bodoči odnosi z REVOZOM, negotova finančna situacija, tehnološko zanemarjanje servisne dejavnosti.

sti. Kakšni so pogledi na izpostavljena vprašanja?

JOŽE PETERLIN, generalni direktor

Fluktuacija delovne sile je stalni pojav, v gradbeni operativi je to vseskozi nekaj vsakdanjega. S tem se bomo morali sprizniti tudi v drugih dejavnostih.

Kar zadeva »stopicanja na mestu« in čakanja na lastninjenje so dvomi neupravičeni. Družba ima izdelan program in poslovno strategijo nadaljnega razvoja in bi bilo lahko vse odločitev »na vrat na nos« preuranjene in v škodo poslovnih odnosov z REVOZOM in ostalimi poslovnimi partnerji. Kar zadeva lastninjenje je že izdelana vizija na nivoju poslovnega sistema, vendar moramo počakati pred dokončno izdelavo programa, sprejetje zakona in pa soglasje agencije za privatizacijo Republike Slovenije. Vsi namigi in razmišljanja o kakršni koli divji privatizaciji in mimo vedenosti in pravične udeležbe vseh zaposlenih, so zlonamerne in škodljive.

MARJAN ZUPANC, pomočnik generalnega direktora za področje specializiranih programov

Zavedati se moramo, tako vodstvo, kot tudi delaveci, da je zaradi močno razvijane avtoservisne dejavnosti naš prostor omejen, da smo priča tudi nelojalni konkurenči in da bo potrebno kvalitetno delo, prilaganje potrebam trga, pravilne poslovne poteze in agresiven nastop, če se bomo hoteli na trgu obdržati in biti uspešni.

Vodstvo družbe in podjetja ocenjuje, da ob doslednem izvajanjem poslovnih politik, ki predvidevajo tudi odpiranje novih dejavnosti ter posodobitev in ureditev obstoječih kapacetov Avtohiše, ob sedanjem številu zaposlenih, ne bi smelo biti bojazni za preživetje.

JOŽE ANDREJČIĆ, TEG Novo mesto

Kot je že bilo opozorjeno, ponovno izpostavljam problem nizkih osebnih dohodkov gradbenih delavcev, zaradi česar izkušeni in izurjeni domaći delavci zapuščajo podjetje. Med tistimi, ki ostajajo, ni nikakrsne motivacije za angažiranje pri

JOŽE ANDREJČIĆ,
TEG Novo mesto

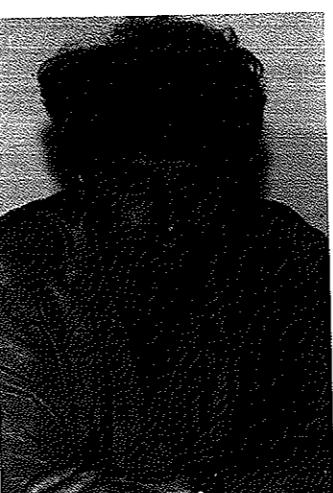
delu. Zaposlovanje kooperantov ima močan negativen vpliv na delavce podjetja.

JOŽE PETERLIN, generalni direktor

Žal dogajanja v slovenskem prostoru v zadnjih letih niso bila naklonjena gradbincem naplo, saj se je število zaposlenih v drugih gradbenih firmah še dosti bolj zmanjšalo kot pri Pionirju. Na to kaže tudi podatek, da smo tržni delež Pionirja v slovenskem prostoru iz 5,6% v letu 1991 povečali na 13% v letu 1992.

Rigorozno zmanjšanje investicij v zadnjih letih v Sloveniji in izpad južnih trgov, je povzročil presežek gradbene ponudbe in s tem zmanjševanje cene dela gradbincov. Če smo optimisti, moramo v naslednjih letih pričakovati, da bo prišlo do gospodarske konjunkture in tudi lepih časov za gradbine.

Da bi vsaj malo omilili problem nizkih zplač, je bila skupaj s sindikatom sprejeta odločitev, da se s 1. 6. 1993 plača korigirajo na 80% izhodišče po aneksu k splošni kolektivni pogodbi, kar je prva stopnja približevanja plač k 100% izhodiščnim plačam.

STANE ČELESNIK, predsednik sindikata,

MARKO SVETINA, direktor kadrovsko pravne službe

Na »stanovanjsko« vprašanje zaenkrat ni možno dati konkretnega odgovora, ker je vse odvisno od reševanja statusa beguncev, kar bo Republika Slovenija urejala z republikami, ki so v vojni, po umiritvi razmer.

Dejstvo pa je tudi, da podjetje nima na razpolago prostih stanovanj, niti tuji državljanji nimajo možnosti nakupa stanovanja po »regresirani ceni«, pač pa po ocenjeni tržni vrednosti.

JOŽE STRNIŠA, Projektni biro

Kakšen je model lastninjenja? Kakšen je pogled vodstva

VELID MERDANOVIC, TEG Novo mesto
Kako bo z delovnimi dovoljenji v bodoče?

Kakšne so možnosti, da bi podjetje pomagalo reševati stanovanjske probleme delavcem, sicer nastanjenim v samskem domu in imajo v Sloveniji družinske člane, ki imajo status begunca?

JOŽE PETERLIN, generalni direktor

Pri podjetju je približno 500 delavcev s stalnimi delovnimi dovoljenji (pridobili so jih tisti delavci, ki so bili ob datumu uveljavljivitve zakona 10 ali več let v Sloveniji). Približno 200 delavcev pa je takih, ki imajo začasna delovna dovoljenja, bodisi, da se vsakodnevno vozijo iz sosednje Hrvaške ali pa imajo tu začasna bivališča.

Podjetje ima z gospodarskim planom zastavljeno ničelno rast števila proizvodne delovne sile, zato znotraj podjetja že poteka akcija za obnovitev delovnih dovoljenj za vse tuje, zaposlene v proizvodnji, medtem ko bo rezim za tuje, zaposlene na režijskih opravilih, drugačen, glede na cilj 20% zmanjšanja števila režijskih delavcev.

MARKO SVETINA, direktor kadrovsko pravne službe

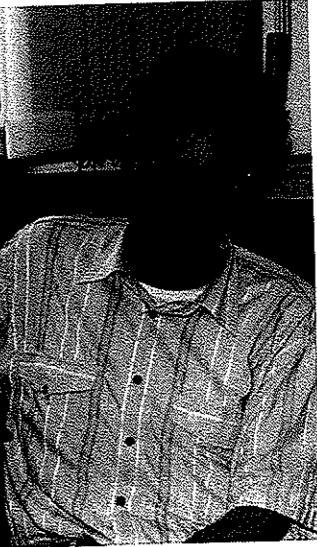
Pričakujemo lahko, glede na to, da profilov delavcev, ki jih potrebuje naš podjetje, ni na tržišču, da bomo uspeli obnoviti delovna dovoljenja za vse tuje delavce, za katere ima podjetje interes.

Glede na razmišljajanja tuji delavcev, ki so po uveljavitvi Zakona o tujih izpolnili 10-letno delo v Sloveniji, da bi naknadno pridobili stalna delovna dovoljenja, je podjetje popolnoma nemogočno, bo pa sprožilo pobudo zakonodajalev, da se Zakon v tem delu spremeni.

Lastnisko se bo preoblikoval PIONIR kot celoto, ki se bo transformiral v delniško družbo, ki pa je lastnik vseh sedanjih delniških družb. V proces lastninjenja bodo vključeni vsi delavci krovnega podjetja in družb, upokojence, družinski člani delavcev, bivši zaposleni delavci.

Vodstvo se bo trudilo dosegici ravnotežje v lastnini, s čim manj tuji vplivi.

Kar zadeva nadaljnji razvoj in obseg poslovanja Projektnega biroja, zaenkrat ni razlogov miti razmišljaj, tako vodstva podjetja, kot vodstva biroja, da bi se gnata zmanjšala, pač pa se pričakuje, da si bo glede na velikost in kadrovski potencial še utrdila

JOŽE STRNIŠA,
Projektni biro

svoj položaj v slovenskem prostoru.

S ciljem uspenejšega nastopa na trgu je bilo pridobil dodatna pooblastila in zadolžitve samostojnega trženja, kar je do sedaj potekalo preko sistema PIO-NIR.

Nazadovoljstvo in okrnjene medsebojne odnose zaradi plač bo verjetno delno ublažila korekcijo le-teh s 1. 6. 1993, ko bomo izhodišče plače približali 80% po kolektivni pogodbi. Ostaja pa na skrbni vodstva podjetja in biroja, da se ustrezeno stimuliranje intelektualnega dela v PB sistemsko uredi.

To so vprašanja in odgovori, ki smo jih slišali na Pionirjevi okrogli mizi. Generalni direktor je ob koncu pogovora povedal, da si podobnih srečanj še želi in da jih smatra za obojestransko potrebo poznavanje življenja in dela v podjetju..

Delavci so dobili ustrezene odgovore in so bili z njimi tudi zadovoljni. Z njihovih obrazov pa je bilo le razbrati kanček zaskrbljenosti in želje po ohranitvi podjetja PIONIR.

Okrولا miza pa je imela tudi dodatek, katerga je izkoristil predsednik sindikata Stane Čelesnik, za odgovor na vprašanja, ki so mu bila zastavljena že v decembrski številki glasila Pionir. Pričakovali smo sicer, da bomo odgovore dobili v pisni obliki, a morda bodo za nekatere zadostovale tudi ugotovitve predsednika sindikata, izrecene ob tej priložnosti.

Sindikat skrbti za zaščito delavcev – članov sindikata, oblike so različne:

– informira zaposlene preko članov IO o dogajanjih v podjetju,

– sodeluje z vodstvom podjetja pri sprejemovanju odločitev, ki so za delavce ključnega pomena,

– članom sindikata nudi materialno pomoč s povratnimi ali nepovratnimi sredstvi,

– članom sindikata je omogočena pravna pomoč preko Območnega sindikata.

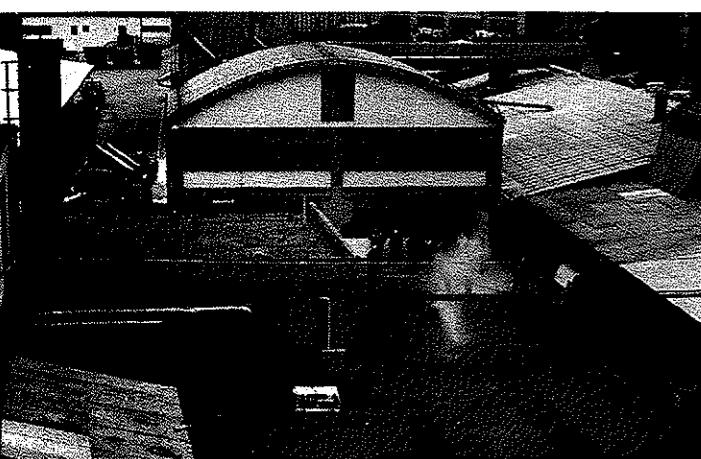
**Sonja Gobec
Stane Galic**

77

V razgovoru je med drugim delavce zanimalo tudi lastninjenje podjetja. Izvedeli so, da je model lastninjenja še v izdelavi in da bo predložen v obravnavo vsakemu Pionirjevcu.

Vaja gasilskega društva

Namislen požar je imel hitro svoj konec.

6. julija letos je bila nenapovedana gasilska vaja s predpostavko, da je ogenj izbruhnil v lakirnici lesnega obrata – program PLI, d.d. Namen vaje je bil preizkus usposobljenosti in delovanja gasilskega društva Pionir v primeru požara v delovnih prostorih PIONIR-ja v Bršljinu. Kar je ta enota v zadnjem času kadrovsko in organizacijsko oslabljena in vse več ljudi zapušča to družbeno aktivnost, naj bi s to vajo ugotovili realno pripravljenost Pionirjevih gasilcev.

V vaji, ki je trajala približno 16 minut, je sodelovala tudi poklicna gasilska enota Novo mesto s štirimi gasilnimi vozili, pa jo je spremljala tričlanska komisija na čelu s pomočnikom poklicne gasilske enote Novo

Stane Galič

mesto Cirilom Klemenčičem. Ugotovitev komisije ob uspešno zaključeni akciji so bile, da je potrebno imeti usposobljeno gasilsko enoto, ki lahko prva posreduje pri gašenju požara in dobro pozna svoje delovne prostore. Kot osnovna naloga bi ji bila pripraviti teren in narediti ključne naloge za nadaljnje delo poklicne gasilske enote, ki je še vedno udarno najmočnejša in učinkovita formacija v primeru večjih požarov. Da bi dosegli tako stopnjo usposobljenosti, moramo omogočiti našim delavcem – gasilem tedenske vaje in ustrezna materialna sredstva za njihovo delovanje ter občasno preiskušanje pripravljenosti v Pionirjevih enotah v Novem mestu.

Miha Kastelec

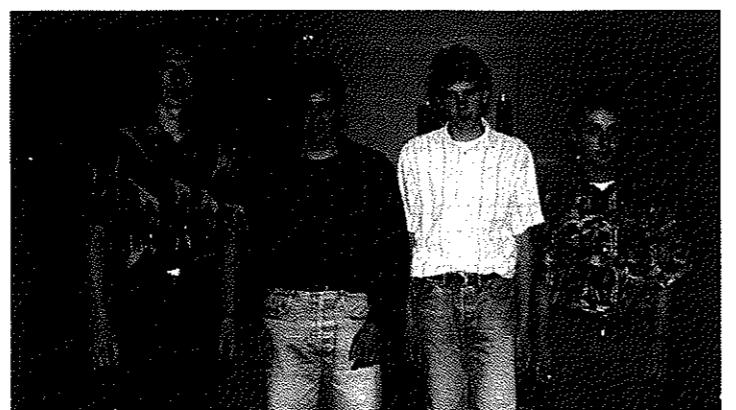
Novopečeni gradbeni tehnični med nami

Za nas nenavadnemu, a vendar prisrčnemu dogodku, je služila Pionirjeva modra dvorana zadnjega junija. Z radostjo, nasmemhom in veseljem razpoloženjem so jo napolnili maturantje SŠTZU – srednje gradbene šole iz Novega mesta.

GIP Pionir, ki že vrsto let sodeluje s to ustanovo, saj iz njenih šolskih klopi izhaja nemalo Pionirjevih strokovnjakov, je bil tokrat gostitelj maturantov, med katerimi je bilo tudi nekaj Pionirjevih štipendistov, ki so uspešno zaključili vsa štiri leta šolanja. Zato ni zgolj naključje, da so jim bila maturitetna spričevala podljena prav pri nas. Ravnatelj šole, Bojan Lutman je dijakom zaželel uspešno začrtano življenjsko pot,

tako v poklicu, kot v nadalnjem šolanju; naš generalni direktor, Jože Peterlin pa je orisal položaj Pionirja v današnji gospodarski situaciji, izrazil čestitke vsem, ki so končali šolanje na tej šoli in povedal, da pričakuje tudi njihovo sodelovanje: »Prepričan sem, da boste dobri gradbinci, saj prav iz novomeške gradbene šole izhajajo ne samo nekateri moji sodelavci, temveč so njeni diplomi danes v vrstah profesorjev in znanih osebnosti v slovenskem gradbeništvu. Lahko ste ponosni, da ste končali šolanje na tej instituciji. Če boste delali z nami, se vam obeta potenje – trdo delo po celem svetu, slednje pa si, kakor je bilo v razgovoru z dijaki razbrati, mnogi zelo želijo.«

Irena Vide

Aleksander Vrčaj, Franc Turk, Robert Zupančič in Andrej Udovč, so šolanje zaključili tudi s pomočjo naših stipendij in se zanje Pionirju najiskrenejše zahvaljujejo.

Mešani pevski zbor Pionir se je tudi letos predstavil na že 24. pevskem taboru v Šentvidu. Vtisi s katerimi so se vrnili, so bili nepozabni.

je mogoče še močnejši tam, kjer nas še ne poznajo.

Z vodstvom marketinga – tuji trgovci pogovarjam o možnostih sodelovanja s skupinami iz tujine, predvsem tam, kjer ima Pionir svojo operativno. V pretekli sezoni smo to sodelovanje pričeli, menimo pa, da nam bo to bolje uspelo v naslednji sezoni.

Z upanjem, da se nam bodo

na jesen pridružili novi pevci in

zapolnili nekatere vrzeli v naših vrstah, z zadovoljstvom zaključujemo preteklo obdobje. Želimo še naprej uspešno sodelovati z marketingom in drugimi, ki so nam na prehodeni poti stali ob strani ter nam pomagali. Prihodnost zборa je tudi v bodoče s tem zagotovljena.

1. nagrada 3.000 SIT
BOJANA MEDLE, Majde Šilc 14, NOVO MESTO

2. nagrada 2.000 SIT
KATICA JUREČIČ, Šegova 9, NOVO MESTO

3. nagrada 1.000 SIT
JOŽE MEDLE, Nabava GIP PIONIR, NOVO MESTO

Vsem izzrebancem iskreno čestitamo.
Nagrade lahko dvignejo v oddelku tržnih komunikacij GIP »PIONIR« v Novem mestu.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽanke

ŠROT, SIDRO, PIKA, ESTER, NABREŽJE, LK, ČRNEGA MORJA, TITULA, JAN, SLAK, ERNA, KASTAV, AVTO, ILLINOIS, BORA, SLINAVKA, SILAK, MEKET, RMAN, TRAKL, EMA, OKNICA, RASTA, TA, EROICA, BALKON, NOVINKA, VAJKARD, ADRIJA, MARINA, DESANKA, ALOA, AB, KNE, KRI, MRCINA, ZT, BRCANJE, IRIS, NEPTUNIJ, OTIATER, ALERGIJA, ŽEPNINA, KEKS, ČA, ER, ŠE.

Uredništvo

STANJE ZAPOSLENIH V GIP »PIONIR« NOVO MESTO na dan 30. 6. 1993

TEG, služba, d.d.	DOMA	RUSIJA	LATVIJA	POLSKA	TUJINA	TUJINA	VSI
VODSTVO PODJETJA	14						14
TEHNIČNA SLUŽBA	38						38
INŽENIRING	11						11
TEG PROJEKTIVNI BIRO	64						64
TEG GO NOVO MESTO	331				11	11	342
TEG GO LJUBLJANA	172	80	14		94	94	266
TEG GO KRŠKO	303	36			36	36	339
TEG TOGRIEL	99						99
TEG MEHANIČARIJE	176	6			6	6	182
TEG NIZKE GRADNJE	24						24
TEG METIKA	25	8	7		15	15	40
INŽENIRING ZA OPREMBO	5						5
MARKETING SLUŽBA	57	1			1	1	58
KADR. PRAVNA SLUŽBA	38						38
FIN. RAČUNOV. SLUŽBA	80						80
SL. ZA ORG. IN RAZV. POSL.	17						17
PODGETJE SKUPAJ:	1454	131	21	11	163	163	1671
PIONIR – AVTOHIŠA d.d.	83						83
PIONIR – TOURS d.d.	5						5
PIONIR – MKO d.d.	143	6			6	6	149
PIONIR – MKI d.d.	260						260
PIONIR – KERAMIKA d.d.	40	8	3		11	11	51
PIONIR – PR. LESNIHIZD d.d.	80						80
PIONIR – PMEX d.d.	11						11
PIONIR – STANDARD d.d.	83			1	1	1	84
PIONIR – ZAGREB d.d.	129	1			1	1	130
DELNIŠKE DRUŽBE SKUPAJ:	834	15	3	1	19	19	853
VSI SKUPAJ:	2288	146	24	12	182	182	2470

Pripravila: Anica Bučinel

Rakuša za zdaj najuspešnejši teniser v Marketingu

Na tenis igrišču v Dolenjskih Toplicah, je bil junija 3. teniški turnir Pionir – Marketinga. Turnirja se je udeležilo 11 igralcev – delavcev marketinga in lepo število tistih, ki so navajali in uživali ob zares napetih tekem.

Zmagovalec je postal Zdravko Rakuša, ki je v finalu premagal Braneta Cindriča in prejel predhodni pokal. Finalista sta v polfinalu izločila Mirka Gorenca in

Miro Miklavčič.

Staneta Galiča. Vsi udeleženci so se po končanem finalu zbrali na jasi, kjer je bila proglašitev zmagovalcev in piknik.

Po treh turnirjih je v skupnem seštevku točk v vodstvu Zdravko Rakuša, pred Stanetom Galičem in Mirkom Gorencom. Ponovno srečanje bo v jesen, kjer seveda pričakujemo še večjo udeležbo takoj nastopajočih kot tudi gledalcev.

Miro Miklavčič

NAGRAJENCI APRILSKE KRIŽanke

V zadnji številki našega glasila, ki je izšlo v aprilu, smo objavili nagradno križanko s tremi denarnimi nagradami. Na uredništvo glasila smo do 10. maja prejeli 68 rešenih križank, od katerih je bilo kar 50 pravilnih. Med pravilnimi rešitvami smo izzrebeli tri nagröße:

1. nagrada 3.000 SIT
BOJANA MEDLE, Majde Šilc 14, NOVO MESTO

2. nagrada 2.000 SIT
KATICA JUREČIČ, Šegova 9, NOVO MESTO

3. nagrada 1.000 SIT
JOŽE MEDLE, Nabava GIP PIONIR, NOVO MESTO

Vsem izzrebancem iskreno čestitamo.
Nagrade lahko dvignejo v oddelku tržnih komunikacij GIP »PIONIR« v Novem mestu.

CLIO odslej tudi v Avtohiši

V maju smo pričeli s prodajo težko pričakovane vozila RENAULT CLIO iz domače proizvodnje.

CLIO je bil leta 91 proglašen za avto leta v Evropi in se od samega začetka uvrsča med štiri najbolj prodajane modele. Po slovenskih cestah smo jih videli bolj malo, saj je bilo vozilo zaradi carinskih dajatev predrago. Povsem drugačna slika pa je danes.

V zgornjem nižjem razredu, kamor ga uvrščamo, spada med cenovno najbolj ugodna vozila. Da vam ga še bolj približamo, smo se v PIONIR AVTOHIŠA odločili, da vsem zaposlenim v »GIP« PIONIRju odobrimo 2,5% popusta na tovarniško ceno. Zaradi lažje odločitve za nakup vozila imamo tudi dva testna vozila in sicer CLIO RT 1,4 CAT. in CLIO RN 1,2, ki ju lahko tudi preizkusite.

(Popust velja tudi za ostale modele RENAULT.)
Informacije na tel. 068/324-533.

Samo Guštin

Kubakarna '92

Eden izmed sedmih visokih vrhov v nepalski Himalaji, ki je še vedno neosvojen, je vzhodna stena KUMBAKARNE (7468 m). Vrh sta poskušala osvojiti slovenska alpinisti Novomeščan Vanja Furlan in Bojan Počkar iz Ilirske Bistrike. Pri ekspediciji slovenske alpinistične odprave je sodeloval še zdravnik Matjaž Vrtovec. Oba sta že spomladni 1991 poskusila zahteven vzpon, a sta se moralna zaradi slabega vremena 400 m pod vrhom obrniti, zato sta lani poskušala dokončati vzpon.

Odprava je odšla na pot 8. aprila 1992. 14. maja je bilo nadaljevanje vzpona zaradi snežne nevihte nemogoče in prisiljena sta bila čakati v bivaku, kar 33 ur. 15. maja sta kljub nestabilnemu vremenu nadaljevala vzpon, zaradi izredno slabih razmer, izčrpanosti Počkarja in omrzlin Furlana, sta se odločila,

Marko Rems

Odpravo na sedentisočaka, je spremljalo tudi ime našega PIONIR-ja, ki ga je s ponosom razgrnil nepalski spremljevalec.

Glasilo Pionir izdaja Gradbeno industrijsko podjetje Pionir. Izjava 4-krat letno v nakladi 3200 izvodov. Naslov uredništva: Novo mesto, Kettejev drevored 37, tel.: (068) 321-826, 323-702.

Glavni urednik: mag. Janez Gabrijelčič
Odgovorna urednica: Irena Vide
Realizacija in tehnična ureditev: Stane Galič
Grafična priprava in tisk: Tiskarna Novo mesto

P10

I 5309/ 1993

NAGRADNA KRIŽA

Rešitve križank pošljite do 15. septembra 1993 na uredništvo glasila PIONIR. Izmed pravilnih rešitev, bomo izzrebali 3 nagrade in sicer: prvi nagrajeni bo prejel 3.000 tolarjev, drugi 2.000 tolarjev in tretji 1.000 tolarjev.

	PRED-STAVNI-ŠTVO	B. STOPNJA-DIATONIČNE-LESTVKE	GRŠKI FILOZOF, KI JE ŽIVEL V SODU		SLOVENSKI LIRSKI PESNIK IN PRE-VAJALEC IZ RUŠCINE (TONE F. 1928 "ŠTIRIH")	GLAVNO MESTO SVIČARSKEGA KANTONA AARGAU	PRAVILNO	
TLA			SESTAVA: VIKTOR HOČEVAR		ANA PAVLOVA			
VZDEVEK HINKA BRATUŽA			SPREMENBA SMERI POTEKA ŽARKA	SLOVEN. DENAR	ORIS Z BESEDO	MEDENO PECIVO		
SEDEŽ BRANislAV NUŠIĆ				ODRSKO PETJE				
				VTIKA-HJE				
ANTIČNO RAČUNALO, RAČUNSKA TABLICA	STAROSL. IME DVEH POLETNIH MESECEV	KONEC POLOTOKA VITAMIN B1	JEZEROV TURČIJI TANTAL		EVROPSKA SKUPNOST	UREJENOST; OCENA	VELIKA AMERIŠKA MAČKA	MESTO V MAVRETANII
PALESTIN BOGINJA PLODNOSTI				IME NEXO SOVIETSKIE TELOVADKE KIM	ITALIJ. REKA (ADIZA)	NOSAČ V HIMALAJ. POGORJU		
GASILNA "PUMPA"						OTOKI MED ALASKO IN KAMČATKO		
VELEMESTNI ROPAR				KRAJŠA OBЛИKA ANGLEŠKEGA IMENA NEKDANJI PRAVNIK	EDWARD	SL. ŠAHIST (MILAN)		
ODPRTO OGNJISCHE				NASELJE SEVEROZAHODNO OD SARAJEVA		SL. KIPAR (STANE)		
AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (ROBERT DE) "BOTER II"				ROMKA MENIŠKA SUKNJA			SL. PEVKA (MAJDA)	
PODROČJE OB SEVERNEM TEČAJU	KONEC SUKANCA PISNA IZPOVED				SLOVENSKI PISATELJ (FRAN)			
ASSOCIATED PRESS		GRŠKA ČRKA BOLEČINA		ŠKODLJIVA JUTRANJA PADAVINA	KROGLA, SFERA	MESTO V SEVERNÍ ITALIJÍ PRIZNANJE		
AM. FILM. IGRALEC (CLIFF)						SREBRNO BELA KOVINA (HA)	MAKEDONSKI PROSVETITEJ (+ 910)	DVOSEDEŽNI ŠPORTNI AVTO (ORIGINAL)
PALUBA NA LAĐI				IME AVSTR. SKLADAT. BERG A OBRI			GROBNIČA	
BANDA								
IVAN ČARGO		ORNELLA VANONI KRALJEVIČ MAHABHARATE		MORSKA RASTLINA		AVTOM. OZNAKA KUTINE	PAO	
GLAVNO MESTO ZAIRA (KINSHASA)				DEL STOPALA MOŠKI POTOMEC		SLOVENSKA PEVKA (ANJA)	ŽIVAL, KI PREDE MREŽO	
MESTO PRI RIMU V ITALIJÍ						STRINSKA BOGINJA JEZE LISTINA		
GLAVNA SESTAVINA ŽIVALSKIH IN RASTLINSKIH MAŠČOB				J. AMERIŠKA RIBA ELLEN BURSTYN			IME MADOŽARSKEGA PISATELJA JOKAI-JA	ŽENSKI PEVSKI GLAS
				URADNI RAZGLAS, OBLOK				
				SLABA HIŠA, KOČA			GRŠKI BOG VETROV	
							PODZEMNI ŽUŽKOJE	